

Hrušně na Rokytce

SOUŘADNICE: 50.0983442N, 14.5184728E

DOSTUPNOST: bus 146 (zast.Hrdlořezská)

ROZLOHA: 0,4 ha

ZNAČENÉ TURISTICKÉ TRASY: naučná stezka Městská část Praha 9 – severozápadní stezka (Vysočany – Prosek – Střížkov); modrá trasa KČT (Kobylisy - Malešice)

DÉLKA DOPORUČENÉ TRASY: 2,6 km

PŘÍSTUPNOST: kočárek, kolo, invalidní vozík

OVOCE KE SBĚRU: ano, plodí staré i nové hrušně

HISTORIE

Malý hrušňový sad se rozkládá v těsné blízkosti říčky Rokytky. Právě tak jak se zde vlní její koryto, tak klikatou historií má celé toto místo.

V místě dnešního sadu byla dříve louka ve vlastnictví veřejného statku Hrdlořez a mohl ji využívat každý hrdlořezský občan. V roce 1919 ji na malou chvíli do svého vlastnictví převzalo Vodní družstvo pro úpravu Rokytky a přirozené koryto říčky bylo v souladu s tehdejší vodohospodářskou politikou narovnáno a opevněno. Napřímením se její tok zkrátil a voda rychleji odtékala z krajiny.

V roce 1921 si parcelu, na které leží dnešní sad, odkoupila Obec hl. m. Prahy. Na louce nechala vysadit hrušně a ořešáky zhruba v období před druhou světovou válkou. Tenkrát byly stromy vysazeny podél obou břehů Rokytky a sahaly až téměř k dnešnímu železničnímu mostu. Nad nimi byly vysázeny keře, pravděpodobně angrešty a rybíz.

Po druhé světové válce se několikrát změnil vlastník pozemku, ale vždy se jednalo o pražské instituce. Sad byl udržován spíše jako místo pro relaxaci míst-

ních občanů než produkční sad a to až do roku 1985, kdy zde došlo k navážce ze stavby nedaleké benzinové pumpy. V tu dobu se o sad staral Státní statek Praha, který po zavážce odpadu ztratil o sad zájem a nechal jej ladem. Celé místo postupně zarůstalo kopřivami a jinými ruderálními porosty.

V roce 2013 se znovu přichystala úprava říčky Rokytky a s ní magistrát realizoval i zvelebení jejího okolí. Z opevněného a napřímeného koryta se stal meandrující tok s přirozeným břehovým porostem. Součástí této velké terénní úpravy bylo i zvelebení okolí a vytvoření cesty, která nyní sadem prochází. V neposlední řadě bylo započato i s obnovou ovocných výsadeb. Nedošlo již k umístování stromků podél nového koryta, protože tam byly vysázeny dřeviny snázející příležitostné zaplavení. Nové hrušně přibýly k cestě a největší ploše sadu na samotném konci revitalizace. Bylo zde vysázeno přes dvacet nových hrušní, které doplňují stávající staré mohutné stromy.

Původní dlouhou výsadbu hrušní a ořešáků dosud připomínají staré ovocné stromy, které najdete na pravém břehu Rokytky jako svědky bývalé rozlohy sadu.

ZAJÍMAVOSTI V OKOLÍ

Nad sadem můžeme vidět zalesněný vrch Smetánka (8). Les vypadá nedotčeně, ale skrývá pod sebou těžební jámu na písek, který se zde dříve těžil. Nedaleko odtud, v místě kde Rokytká obtéká vrch Smetánka, stávala nouzová kolonie v Pískovně (7). Po vzniku první republiky začalo do Prahy proudit velké množství lidí, hledající práci. Počet bytů byl ale omezený a na mnohé se nedostalo. Proto na periferiích a zejména u průmyslových závodů začaly vznikat nouzové kolonie. Jednou z nich byla i nouzová kolonie na Pískovně, která čítala 24 malých domků. Dnes zde najdeme velkoryse pojaté rodinné domy.

Pokud se vydáme od sadu po proudu Rokytky, dojdeme k historickému železničnímu viaduktu, který se vine třemi kamennými oblouky přes říčku.

Byl součástí někdejší pražsko-olomoucké dráhy. Pro svou mimořádnou hodnotu byl zařazen mezi kulturní památky ČR.

OVOCNÉ STROMY

Nová výsadba hrušní proběhla v roce 2015 a je tvořena odrůdami Madame Verté, Boscova, Lucasova. V současnosti plodí jak staré hrušně tak i mladá výsadba. (V době průzkumu r. 2020 – téměř polovina z 19ti mladých stromků plodila). V sadu je ponechána tlející hromada dříví a rostlinných zbytků, která slouží jako úkryt a biotop pro živočichy.

